

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.955/2017/9.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Mester Csaba Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mester Csaba ügyvéd) és

Dr. Bodolai László ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Deák Dávid ügyvéd

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.450/2016/4/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 70.P.21.598/2015/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2014. decemberében ... politikus felvetette, hogy a drogfogyasztás megelőzése érdekében érdemes lenne bevezetni évente kötelezően rendszeres drogtesztet a 12-18 év közötti gyermekekre, a választott politikusokra és az újságírókra. A felvetést a magyar sajtó széles körben ismertette és kommentálta.
- [2] A felperes 2014. december elején, a ... Televízió „...” című műsorában interjút adott. Arra az újságírói kérdésre, hogyha őt drogtesztben való részvételre köteleznék, arra miként reagálna, a felperes azt válaszolta, hogy amennyiben olyan döntés születik az országban, hogy drogtesztben közszereplőnek akár önkéntes, akár kötelező alapon részt kell vennie, akkor áll elébe. A felperes közölte, hogy soha, semmilyen kábítószerrel nem próbált ki. A felperes ezen interjújáról beszámolt a ... internetes sajtótermék „...: Mi a probléma a drogtesztrel?” című cikkében, majd erre reagált a ... internetes sajtótermék egy „...: Én soha, semmilyen kábítószerrel nem próbáltam ki” című rövid véleménycikkkel.
- [3] Ezt követően az alperes 2014. december 10-én a hivatalos politikusi facebook oldalán egy bejegyzést tett közzé: „Van valami, amit még a ... sem vitatnak tőlem, sőt politikájukat is erre építik velem szemben: sok bedrogozott embert láttam. Ha te még nem láttál, akkor elmondom neked, hogy éppen így néznek ki az extasy használók, akik nem ismerik a mérsékletességet. Több, mint egy évtizede indult a ..., azóta jönnek be hozzám emberek különböző történetekkel, hogy kikkel, mikor és hogy drogoztak. Ha annyi millióm lenne, mint ahányan a felperest emlegették az ilyen sztorikban, akkor tényleg gondom lenne a vagyonnyilatkozatommal”. A bejegyzésbe az alperes belinkelte a ... korábban hivatkozott véleményposztját. Az alperes az „álszent, hazug, ... politikus” hashtageket használta a bejegyzéshez. Ezen felül a bejegyzésbe az alperes beillesztett egy ún. gifet, azaz rövid pár másodperces folyamatosan ismétlődő mozgóképet, amelyen a felperes látható csapzott állapotban. A gifen az „Are you high? Yes” felirat látható, amelynek jelentése: „Be vagy tépve? Igen”.
- [4] Ezt követően a felperes 2014. december 13-án saját facebook oldalán posztot tett közzé a következő szöveggel: „Tudom, hogy szép számmal akadnak olyan online sajtómunkások, kigyóvállú. ultraliberális gyűlölet-kommentelők és ... szektatagok, akiknek már az óvodai jele is a becsülhető hatóanyag tartalmú növényi ágvégződés volt, de szép lassan talán ők is elfogadhatnák, hogy másoknak a házikó, a pöttyös labda, vagy éppen a szánkó volt az óvodai jele, nekem a szemüveg. Sokfélék vagyunk, mondom ezt szeretettel”.
- [5] Az alperes 2014. december 13-án saját facebook oldalán újabb cikket helyezett el „... - a szeretet hangján” címmel. Ebben a posztban az alperes a felperest megszólítva közölte a következőket: „... én tudom, hogy te fogyasztottál különböző drogokat. Onnan tudom, hogy

sok közös ismerősünk van, akikkel ezt közösen tetted. Megvolt az a lehetőséged, hogy ne szólalj meg az ügyben és én is tiszteletben tartottam volna azt, hogy ez magánéleted része. Én ma sem azt ítélem el, hogy ilyet tettél, hanem azt, hogy ezt nem vállalod. Hogy főnököd idézzem: nem vagy férfi, nem állsz bele, hanem hazudsz, mintegy ovis kisgyerek, aki azt hiszi, hogy a füllentés által megváltozik a valóság. Tehát azt állítom, hogy drogoztál. Ez egy kemény kijelentés, amiért akár bíróságon is elégtételt kérhetsz. Azt várja tőled ... és ezt várom én is, mert akkor a bíróság előtt tudom bizonyítani. Sokan jelezték közös ismerőseink közül, hogy egy politikai csetepatéba nem szállnak be, de ha bíróságra kerül az ügy, az igazmondási kötelezettségüknek eleget téve vállalják. Elfogadom, hogy neked szemüveg volt a jeled az oviban. Te meg fogadd el, hogy kimondom az igazat." A Facebook-poszt előzményeként utal a felperes által kitett aznapi facebook posztra. A Facebook-poszt mellett a felperesről készült fénykép látható, amely a korábbi giffel azonos időpontban készült. A képen a felperes merev tekintettel, csapzottan látható.

- [6] Az ... televíziós csatorna „...” című műsorában 2014. december 15-én az alperes adott nyilatkozatot. Ennek részét képezte a perbeli téma. Újságírói kérdésre az alperes elmondta, hogy sokan beszámoltak neki arról, hogy közösen fogyasztottak drogot az alperessel. Kiemelte, hogy a drogfogyasztás nem politikai ideológia kérdése, hanem a fiatalok hajlamosak kipróbálni a különböző drogokat. Ezeket az embereket egy megalázó kényszerintézkedésnek alávetni rendkívül káros, a világ nem erre halad. Az alperes hangsúlyozta, hogy nem azon háborodott fel, hogy ki drogozik és ki nem, hanem az álszentségen. Véleménye szerint ezen kormányzati intézkedés célja tulajdonképpen az, hogy elterelje a figyelmet arról, hogy az országban egyébként mi zajlik. Az alperes megerősítette azt a riporter felvetést, hogy olyan módon tudja bizonyítani a felperessel kapcsolatos állításait, hogy azokat tudja tanúként hívni bíróságra, akik elmesélték neki, hogy együtt fogyasztottak kábítószerrel a felperessel, ugyanakkor az események részleteit nem ismeri.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes annak valótlan állításával, hogy ő kábítószerrel fogyasztott, megsértette az emberi méltóságát, valamint a magánélet sérthetetlenségéhez és a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A felperes előadta, hogy ő soha nem fogyasztott kábítószerrel. A felperes annak megállapítását is kérte, hogy az alperes a képmása nyilvánosságra hozatalával megsértette a személyes adatok védelméhez, illetve a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait. A felperes azt nem vitatta, hogy a két facebook bejegyzés mellett szereplő fénykép nyilvános közzsereplése során készült, de azokat álláspontja szerint a felperes az engedélye nélkül sértő

környezetbe helyezve hozta nyilvánosságra. A felperes szerint a nyilvános közszereplés során készült fényképet is csak célhoz kötötten lehet felhasználni. A felperes előadta, hogy a képek a 2014. évi Európai parlamenti választások eredményváróján készült interjúból lettek kivágva. Ezen alkalommal a helyszínen nagyon meleg volt és a nagy meleg miatt izzadt és csapzott volt, de semmilyen, az ítélőképességét befolyásoló szer hatása alatt nem állt.

- [8] A felperes jogkövetkezményként kérte, hogy a bíróság az alperest tiltsa el a további jogsértéstől, kötelezze fizetett hirdetés útján történő elégtételadásra a ... című hetilapban, valamint a ... és a ... című országos napilapokban. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 700.000 forint sérelemdíj megfizetésére.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes korábbi kábítószer fogyasztására nézve valós állítást tett és ezt bizonyítani is tudja. Alperes előadta azt is, hogy a felperes közszereplő és olyan párt vezető politikus, amely kemény kábítószerrel kapcsolatos politikát folytat és elzárkózik az ezzel kapcsolatos dekriminalizációs trendektől. Ehhez képest az a kérdés, hogy a felperes fogyasztott-e kábítószer vagy sem, a közszereplőséggel összefüggő kérdés. A képmás felhasználása kapcsán előadta, hogy a posztok mellett szereplő fénykép nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel, a felperes egy politikai párt, a ... logója előtt nyilvánvalóan pártrendezvényen látható, így közszereplőként képmáshoz való joga nem sérülhetett.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben adott helyt. Megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a 2014. december 10. és 2014. december 13. között a facebook posztjában a felperesről olyan fényképfelvételt hozott nyilvánosságra, amely a felperesről azt a hamis látszatot kelti, hogy a felperes a kép készítésekor kábítószeres befolyásoltság alatt állt, megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát. Ebben a körben az alperest a további jogsértéstől eltiltotta. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül tegye közzé fizetett hirdetésként a ..., a ..., valamint a ... című lapokban kommentár nélkül az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét és fejezze ki sajnálkozását a jogsértésért. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 100.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A peres feleket a pernyertesség, pervesztesség arányának megfelelően kötelezte a perköltség és az eljárási illeték megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes közszereplőnek minősül, az is megállapítható volt, hogy a perben sérelmezett közlések

közéleti vitához kapcsolódtak, közéleti megnyilvánulásnak minősültek. A jogszabályi rendelkezések, valamint az Alkotmánybíróság határozatainak indokolása ismertetését követően az elsőfokú bíróság különválasztotta a drogfogyasztásra vonatkozó kitételeket, illetve a felhasznált képmás kérdését.

[11] A drogfogyasztás állítása körében kifejtette, hogy nem drogfüggőnek vagy rendszeres fogyasztónak minősítette az alperes a felperest, hanem arról beszélt, hogy nem valós a felperes azon állítása, hogy soha nem fogyasztott kábítószer. Az elsőfokú bíróság szerint ezért akár egyetlen tényleges fogyasztás bizonyítása megalapozottá teszi a felperesi kijelentéseket, amelyeket az elsőfokú bíróság a drogfogyasztás tekintetében tényállításként értékelte. A bizonyítékok értékelése körében kifejtette, hogy az I. számú tanú előadta azt, hogy 1991-ben egy társaságban közösen szívott el a felperessel egy marihuánás cigarettát. Az elsőfokú bíróság kifejtette: a tanú előadása életszerű volt, a tanú érdektelennek minősült, szavahihetősége tekintetében semmilyen kétség nem merült fel. Álláspontja szerint az adott szórakoztatóhely akkori (1991) üzemeltetőjének nyilatkozata, illetve az alperes nyilatkozatai nem jelentettek érdemi cáfolatot. Rögzítette azt is, hogy az alperes által meghallgatni kért tanúk a felperes korábbi, illetve jelenlegi házastársai voltak, akik csak arról tudtak beszámolni, hogy ők egyébként nem tapasztaltak a felperesnél drogfogyasztásra utaló jeleket. Az elsőfokú bíróság szerint ezen előadások nem voltak alkalmasak az I. számú tanú vallomásának megkérdőjelezésére. Összességében a bizonyítékokat a drogfogyasztás körében úgy mérlegelte, hogy az I. számú tanú vallomása alapján egyetlenegy, nagyon kis mennyiségű könnyű drog fogyasztásával kapcsolatos huszonöt évvel ezelőtti eseményt látott bizonyítottnak. De ez is elegendő volt arra, hogy a közéleti témában nyilatkozatot tévő alperes állítása kapcsán a valótlanosság megállapítását kizárja. Az esemény valóságára figyelemmel a jóhírnév és emberi méltóság megsértésére alapított kereseti kérelmeket nem találta alaposnak.

[12] A képmás védelmével kapcsolatos igényt ugyanakkor megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság. Megállapította: hogy a felvétel nyilvános közszereplés során készült, ehhez nem volt szükség az érintett hozzájárulására. Megállapította ugyanakkor azt, hogy jogsértő lehet a képmás közzététele, ha maga a közzététel ugyan jogszerű, de a képmást olyan formában teszik közzé, hogy ezáltal az érintett képmása torzítottan, vagy megtévesztő jelleggel jelenik meg a nézők felé. Az elsőfokú bíróság megtekintette az eredeti interjúfelvételt és arra a következtetésre jutott, hogy abból nem állapítható meg, hogy az interjú alatt a felperes bármilyen szertől befolyásolt állapotban lett volna. A felperes ugyan láthatóan izzadt, melege volt és ezért ziláltnak látszott, de az újságíróra fókuszált és a kérdéseire adekvát módon válaszolt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kép közlése az adott szöveg összefüggésben alkalmas olyan látszat keltésére, hogy a felperest

úgy ábrázolják, mint aki valamilyen szer befolyása alatt áll. Ehhez képest az eredeti felvétel alapján ilyen következtetés nem vonható le, ezért a bíróság megállapította, hogy a kép kivágása és ilyen kivágott kép megjelenítése a felperes képmását eltorzítja, mert a felperes állapotával kapcsolatban hamis, az eredeti felvételtől nem levonható következtetést sugall.

- [13] Az elsőfokú bíróság a megállapított jogsértés kapcsán alkalmazhatónak találta a felperes által igényelt jogkövetkezményeket (megállapítás, eltiltás, elégtétel adása). A megállapított jogsértés kapcsán az elsőfokú bíróság mérlegeléssel 100.000 forint sérelemdíjat látott arányban állónak.
- [14] Az elsőfokú bíróság nem látott okot arra, hogy újabb tanúk előállítására a tárgyalást elhalassza, tekintettel arra, hogy a tanúk előállítására nem került sor korábban, illetve az alperes által csatolt írásos nyilatkozatokat nem tudta érdemi bizonyítékként elfogadni, mert azok felhasználása a közvetlenség elvébe ütközött.
- [15] Az alperes és a felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a facebook bejegyzéseiben 2014. december 10-én valótnul híresztelte, 2014. december 13-án pedig valótnul állította, hogy a felperes kábítószer fogyasztott, továbbá ugyanezen kijelentésnek az ... Televízióban 2014. december 15. napján sugárzott interjúban történő további híresztelésével megsértette a felperes emberi méltóságát és jóhírnevét. Az alperest terhelő sérelemdíj összegét 500.000 forintra felemelte, egyebekben a per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 42.000 forint+Áfa együttes első-másodfokú perköltséget, továbbá úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékből a felperes 19.600 forintot, míg az alperes 78.400 forintot köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra. A képmás vonatkozásában hozott elsőfokú döntéssel a jogerős ítélet teljes körűen egyetértett megállapítva, hogy a kereset tárgyává tett fényképfelvétel közszereplés során készült, azonban azzal, hogy az alperes a felperest kétségtől nem előnyös módon ábrázoló felvétellel a saját álláspontját (kábitószer fogyasztása) kívánta alátámasztani, a felperest érintően valóban azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes a kép készítésekor kábítószeres befolyásoltság alatt állt. Megjegyezte a jogerős ítélet, hogy az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy alappal gondolhatta, hogy a felperes a kép elkészítésekor ilyen befolyásoltság alatt állt. Ez is megerősítette azt, hogy az alperes pontosan ezen okból használta fel saját álláspontjának igazolására a felperesi képfelvételt. Kihangsúlyozta a jogerős ítélet, hogy a jogsértés elkövetése alól nem mentesíti az alperest az, hogy a felvétel más helyeken is felhasználásra került az interneten. Nem osztotta viszont a másodfokú bíróság az első

bíróság érdemi döntését és annak indokait a jóhírnév megsértésének megállapítására irányuló valótlan tény állítására (híresztelésére) vonatkozó kereseti kérelem elutasítását illetően. Abban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a jogerős ítélet, hogy a kereset tárgyává tett sérelmezett közlések, hogy közéleti vitához kapcsolódva közéleti megnyilvánulásnak minősülnek. Az alperes a nyilatkozatát nem öncélúan tette meg, hanem arra a felperesi nyilatkozatra reagált, amely drogteszt elvégzésének javaslatához kapcsolódott és amelyet a felperes által is képviselt politikai irányzat támogatott. Az alperes megnyilatkozásai tehát egy közéleti vitához kapcsolódtak. A másodfokú bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú eljárás során meghallgatott I. számú tanú vallomása hitelt érdemlően nem alkalmas annak alátámasztására, hogy egy alkalommal a tanú jelenlétében marihuánás cigarettát szívott volna a felperes. A jogerős ítélet megjegyezte azt is, hogy az alperesnek nem csupán egyetlen alkalmi fogyasztás tényének bizonyítása terhelte, hanem annak igazolása, hogy maga a felperes rendszeres drogfogyasztó lenne, hiszen az illusztrációként felhasznált kép pl. 2014-ben keletkezett. Az alperesi bejegyzések tehát nem egyetlen alkalomra, hanem többszöri drogfogyasztásra utaltak. A jogerős ítélet a bizonyítást úgy értékelte, hogy a I. számú tanú vallomása ellentmondásos volt, ítéleti bizonyossághoz az előadás egyébkénti életszerűsége nem elegendő az észlelt ellentmondások feloldására, az életszerűség önmagában nem alkalmas. A I. tanú ugyanis azt vallotta, hogy a kérdéses drogfogyasztás 1991-ben a ... nevű szórakozóhelyen a biliárdterem melletti mellékhelyiség előterében többekkel együtt történt. Azt is határozottan állította, hogy a felperes egy barátjával biliárdozott a szórakozóhelyen. Ehhez képest viszont a felperes csatolta az üzemeltető nyilatkozatát arról, hogy a szórakozóhely egy évvel később nyílt meg, illetve ott nem volt biliárd és nem volt biliárdszoba sem. A jogerős ítélet értékelte az alperes által csatolt írásbeli nyilatkozatokat is, azokat ugyancsak kétségesnek minősítette, nem voltak aggálymentesek, egyébként is bizonytalan és ellentmondásos tanúvallomás alátámasztására, megerősítésére alkalmatlanok voltak. Az alperes korábban nyilvánosan úgy nyilatkozott, hogy számtalan tanú tudná igazolni a felperes drogfogyasztását, de ehhez képest az alperes nem jelentett be érdemben további tanúkat az eljárási rendnek megfelelő határidőben. Nem találta elfogadhatónak azt sem, hogy a különböző tanúk milyen okból nem vállalták a bíróság előtti szereplést. Ezekre figyelemmel a jogerős ítélet a jóhírnév sértés vonatkozásában is megállapította a jogsértést megfelelő alperesi bizonyítás hiányában.

- [16] A jogerős ítélet észlelte azt, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a felperes kereseti kérelméről a fényképfelvétel nyilvánosságra hozatala kapcsán, a személyes adat megsértésének megállapítására irányuló kérelemről, az emberi méltóság megsértéséről, miként a késedelmi kamatfizetésről sem. Miután a fellebbezés a személyes adat megsértésére és a kamatfizetési kötelezettség megállapítására

nem terjedt ki, a másodfokú bíróság már csak az emberi méltóság megsértésének megállapítását vizsgálhatta. A másodfokú bíróság szerint az első fokon eljáró bíróság e körben nem adta indokait annak, hogy ennek megállapítása milyen okból maradt el, ez azonban olyan eljárási szabálysértés volt, ami a rendelkezésre álló feladatok alapján a másodfokú eljárás során orvosolni lehetett volna. A jogerős ítélet szerint miután az új Ptk. az emberi méltóságot a személyiségi jog anyagjogaként nevesíti, a perbeli esetben a felperesi kérelem alapján ezen jog megsértését is megállapította a másodfokú bíróság.

- [17] A másodfokú bíróság indokoltnak találta a jogsértés megállapítása bővülésére figyelemmel a sérelemdíj mértékének felemelését. A másodfokú bíróság figyelembe vette a jogsértés tárgyi súlyát, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását és mérlegeléssel 500.000 forintra emelte fel a sérelemdíj összegét. Utalt arra, hogy döntését nem a családtag-tanúk vallomására, hanem alapvetően arra alapozta, hogy a hátrányok az adott esetben köztudomású tényként elfogadhatóak. A felperesi magatartás felróhatósága körében értékelte azt, hogy az alperes többszörösen állította, hogy állításait többszörösen igazolni tudja, de ez nem történt meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a sérelemdíj mérséklését. Az alperes megsértett jogszabályként jelölte meg a Ptk. 2:44. §, 2:45 § (2) bekezdését, a 2:48. § (2) bekezdését, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését is. A kábitószer fogyasztás tekintetében előadta, hogy ezen vonatkozásban nem tett valótlan tényállítást, előadását az I. számú tanú vallomása és az írásbeli nyilatkozatok kellően alátámasztották, az utóbbiak is bizonyítékként értékelendők. Hangsúlyozta, hogy az úgynevezett „biliárdozás” és a „biliárdszoba” kifejezések gyakorlatilag a helyi szlengben igazából a marihuánás cigi elszívásának helyszínét jelölték meg, nem a konkrét sporttevékenységre utaltak. Az írásbeli nyilatkozatok kapcsán megjegyezte, hogy az ott nyilatkozatot tevő személyek pontosan tudták, hogy milyen okból, milyen körben nyilatkoznak és azzal is tisztában voltak nyilatkozataik megtételekor, hogy ez milyen felelősséggel jár. Mindezek alapján előadta, hogy a jogerős ítélet ebben a körben okszerűtlen felülmérlegelést végzett. A konkrét esetben a közügyekre vonatkozó szabad vita, a szabad véleménynyilvánítás lehetősége élvezett elsőbbséget a felperes személyiségi jogaival szemben az adott vonatkozásban, figyelemmel az Alkotmánybíróság 7/2014. számú határozatában foglalt szempontokra is. A szabad véleménynyilvánítás lehetőségének legmagasabb szintű

védelmére figyelemmel álláspontja szerint az adott körben akár még hamis tényállítások is lehetségesek és csak a tudatosan hamis, súlyos hanyagsággal megfogalmazott tényállítások, illetve az indokolatlan gyalázkodások jelentenek ez alól kivételt - a jelen esetben azonban nem erről, hanem aktuális közéleti vitáról volt szó. Álláspontja szerint ezzel a szempontrendszerrel a jogerős ítélet érdemben nem foglalkozott, ezért nem tett eleget a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének. Ugyanerre hivatkozott a képmáshoz való jog védelmének megsértésére irányuló megállapítás kapcsán is. Álláspontja szerint a jogerős ítélet az erre vonatkozó döntését érdemben nem indokolta meg. Alperes álláspontja szerint a kép felhasználásával nem sugallt semmit, álláspontját érdemben tényként leírta, egyébként a felvétel a felperes vonatkozásában az interneten széles körben elterjedt „mém” volt a felhasználása pedig nem volt öncélú. Másodlagos felülvizsgálati kérelme kapcsán előadta, hogy a közéleti vitához képest a sérelemdíj összegszerűsége nyilvánvalóan eltúlzott, mellőzi a kellő egyediesítést, az összes körülmény mérlegelését.

- [19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A felperes álláspontja szerint jogon kívüli szempontokat nem lehet a peres eljárásban értékelni, nincs külön gondossági mérce a politikusok vonatkozásában. Álláspontja szerint a csatolt írásbeli nyilatkozatok érdemi bizonyítékként ténylegesen nem értékelhetőek és azt is figyelembe kell venni, hogy az alperes gyakorlatilag a felperes terhére bűncselekmény elkövetését állította. Megjegyezte, hogy az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága által kidolgozott „teszt” a jelen esetben nem alkalmazható, hiszen más jogrendszerről, más szabályokról van szó. Megjegyezte ugyanakkor azt is, hogy az alperest az adott esetben súlyos fokú gondatlanság terhelte, amikor gyakorlatilag pletykák alapján súlyosan sértő állításokat fogalmazott meg a felperes terhére. A képmáshoz védelméhez fűződő jog megsértése kapcsán a felperes megjegyezte, hogy a jogerős ítéletnek elegendő csupán visszautalni az elsőfokú ítélet helyes indokaira és ez megtörtént. A felperes szerint az alperes felelősségét ebben a körben nem érinti azt, hogy a felvételt már mások is használták az interneten a felperes személyével kapcsolatban. A valóságban az alperes pontosan tisztában lehetett azzal, hogy a fénykép alkalmas hamis látszat keltésére.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [21] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése értelmében az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri az alapvető egyéni és

közösségi jogait. A (3) bekezdés értelmében az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. A VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés szerint a vélemény-nyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[22] A 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 2:42. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse és hogy abban őt senki se gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d., pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és jóhírnév megsértése, illetve a g.), pont szerint a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (2) bekezdés értelmében nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához, tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén. A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Fontos általános szempont az is, hogy a felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy alapvetően nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól szűk kivételt az jelent, ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen volt, vagy nyilvánvalóan ellentétes a logika alapvető szabályaival (BH 1999. évi 44. jogeset, BH 2013. 119. jogeset). Jelen esetben a Kúria ilyen körülményt nem észlelt.

[23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak. A jelen esetben a kábítószer fogyasztás vonatkozásában közéleti vita keretében megfogalmazott tényállításról, illetve híresztelésről van

szó. A tényállítás, illetve a híresztelés valótlanlansága esetén a szabad vélemény-nyilvánítás külső korlátját képezheti. Ez a fontos alapjog (szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog) is csak felelősséggel gyakorolható olyan személy esetében különösen, aki hivatásszerűen részt vesz a közvélemény formálásában (36/1994. IVI.24.)AB számú határozat indokolása). Nyilvánvalóan nem súlytalan kérdés, hogy egy drogfogyasztás ellen kiálló politikus egyébként maga fogyasztott-e kábítószer vagy sem. Ez még közéleti vita esetében is súlyos állítás.

[24] Az alperes maga többször állította, hogy a kábítószer fogyasztásra vonatkozó állítását számos tanú tudja majd közvetlenül igazolni a bíróság előtt, ezzel gyakorlatilag szinte kérkedett a nyilvánosság előtt. Ehhez képest egyetlen tanú előállítására került sor. Az elsőfokú bíróság helyesen döntött akkor, amikor ezzel kapcsolatos ígéretet kapcsán újabb halasztást nem rendelt el. A Kúria szerint a jogerős ítélet okszerűen, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az egyetlen tanú vallomása nem volt ellentmondásmentes. A bizonyítás adataiból ugyanis megállapítható volt az, hogy az általa megjelölt szórakozóhely az adott időpontban (1991) még nem létezett, ott biliárd sem üzemelt. A tanú az időpontot határozottan állította, külön kérdés kapcsán előadta, hogy az időpont egy fontos-életeseményhez kapcsolódik, ezért tudja több évtized távlatából azt érdemben megjelölni. Azt is kétely nélkül állította, hogy a helyszínen a felperes biliárdozott, tehát nem arról tett említést, hogy a drogfogyasztás helyszíne a helyi szlengben a „biliárdszoba” elnevezést kapta volna. Arról sem tett említést, hogy a drogfogyasztást a helyi szlengben „biliárdozásnak” nevezték volna. A Kúria szerint tehát a jogerős ítélet ebben a körben nem követett el mérlegelési hibát. Az sem jelenti a bizonyítékok okszerűtlen értékelését, hogy az alperes által csatolt írásos nyilatkozatokat konkrét formájukban az elsőfokú bíróság nem találta bizonyításra alkalmasnak, különös figyelemmel a közvetlenség hiányára, vagyis arra, hogy a nyilatkozó személyek szavahihetőségéről a bíróság, illetve a felperes sem tudott meggyőződni, hozzájuk kérdéseket intézni nem tudott. Összességében megállapítható, hogy érdemi bizonyítékok nélkül valakiről gyakorlatilag rendszeres kábítószer fogyasztást állítani még közéleti vita keretében sem lehet. A Kúria szerint nem lehet kiváltani a tényállás bizonyítását „csak a fényképére kell nézni” típusú érveléssel.

[25] Mindez gyakorlatilag vonatkozik a képmás közlésére is. Nem vitatottan a felvétel nyilvános közszereplés során készült, azonban ezt sem lehet olyan módon torzítottan beállítani, mintha az a kábítószer fogyasztás érdemi igazolására szolgálna. A képmás egy olyan felvételtől származott, ahol a felperes nyilvános nyilatkozatot adott a 2014-es Európa parlamenti választások kapcsán és a riportból egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes politikai kérdésekre adekvát válaszokat adott és nem állt kábítószerezés befolyás hatása alatt. Helyesen állapította meg a

jogerős ítélet azt, hogy az alperes felelősségét nem érinti az, hogy a képet csak átvette másoktól, vagy az „mém”-ként kering a neten. Jelen esetben egyértelműen megállapítható volt, hogy a kép egy interjúrészlet felvétele, amely semmilyen összefüggésben nincs a drogfogyasztással. Érdemben nem kifogásolható az sem, hogy a másodfokú bíróság nem ismételte meg a képmás védelme körében az elsőfokú bíróság általa helyesnek tartott indokolását tekintettel, hogy erre a Pp. számára kifejezetten lehetőséget biztosít (254.§.(3) bek.), elegendő tehát utalni a korábbi indoklásra.

- [26] A Kúria nem látott okot a sérelemdíj összegének mérséklésére sem. A jogerős ítéletben megállapított 500.000 forint arányban áll a jogsértés tárgyi súlyával és azzal a ténnyel, hogy többszörös jogsértés történt és az kifejezetten nagy nyilvánosságot kapott.
- [27] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest kötelezte a perköltség (képviselői munkadíj és illeték) megfizetésére.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [28] Alaptörvény I. cikk (1), (2) és (3) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdése, 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:43. § b., és g., pontja, 2:45. § (2) bekezdés, 2:48. § (1) és (2) bekezdés, 2:51. § (1) bekezdés a., b., és c., pontja, 2:52. § (1), (2), (3) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet, 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdése, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

- [29] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson bírálta el. A pervesztes alperes köteles megfizetni a felperesi képviselő felülvizsgálati eljárással felmerült munkadíját és a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2018. március 21.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző